DE ROL VAN DEONTOLOGIE EN WETGEVING IN DE KWALITEIT VAN DE ZORG

LIESBETH LEGIEST – JURISTE NATIONALE RAAD ORDE DER ARTSEN

I.O.V. PROFESSOR DR. MICHEL DENEYER

ORDE DER ARTSEN

INHOUDSTAFEL

1. Zorgkwaliteit: betekenis en definitie(s)
2. Kwaliteitswet en Code van medische deontologie – toegepast
3. Bedenkingen - besluit

HET BEGRIP KWALITEIT - DEFINITIES

- Van Dale woordenboek: “mate waarin iets goed is”
- Oxford English Dictionary: “the standard of something when it is compared to other things like it” (de standaard/het niveau van iets vergeleken met iets gelijkaardigs)

WAT BETEKENT HET BEGRIP ZORGKWALITEIT?

HET BEGRIP ZORGKWALITEIT - DEFINITIES

- "The literature on quality of care in health systems is very extensive and at the same time difficult to systematize" (De literatuur over de kwaliteit van de zorg is **zeer uitgebreid** en tegelijkertijd **moeilijk te systematiseren**) – WHO, *Assuring the quality of health care in de European Union*
- "There is no consensus on how to define quality of care" (Er is **geen consensus** over de definitie van zorgkwaliteit) – WHO, *Assuring the quality of health care in de European Union*

HET BEGRIP ZORGKWALITEIT - DEFINITIES

- Different definitions may be acceptable, although the choice of which one to adopt will to some extend depend on the level of analysis or specific context. (Meerdere definities kunnen aanvaardbaar zijn, maar de keuze welke aan te nemen hangt in zekere mate af van het **analyseniveau** of de **specifieke context**) – WHO, *Assuring the quality of health care in de European Union*

→ Arts – andere zorgverlener - patiënt – ziekenhuis – verzekeringsinstelling – wetgever – enz.

→ Privépraktijk – groepspraktijk – ziekenhuiscontext – thuiszorg – enz.

HET BEGRIP ZORGKWALITEIT - DEFINITIES

- It is important to recognize that the definitions of quality of care are constantly evolving. Initially, the definition and assessment of quality was within the purview of health professionals and health service researchers. However, there is a growing recognition that the preferences and views of patients, the public and other key players are also relevant. (Het is belangrijk te erkennen dat de definities van zorgkwaliteit **voortdurend evolueren**. **Initieel** ging de definitie en de beoordeling van kwaliteit enkel uit van **gezondheidswerkers** en **gezondheidsonderzoekers**. Echter, zijn de voorkeuren en de beoordelingen van **patiënten**, het **publiek** en **andere belangrijke spelers** steeds relevanter) – WHO, *Assuring the quality of health care in de European Union*

WAT BETEKENT HET BEGRIP ZORGKWALITEIT?

HET BEGRIP ZORGKWALITEIT -DEFINITIES

- Declaration on the Promotion of Patient's rights in Europe:

"Patients have the right to a quality of care which is marked both by high technical standards and by a humane relationship between the patient and health care providers"

"Patiënten hebben recht op zorgkwaliteit die wordt gekenmerkt door zowel **hoge technische normen/vaardigheden** als door een **humane relatie tussen de patiënt en de zorgverleners**"

WAT BETEKENT HET BEGRIP ZORGKWALITEIT?

HET BEGRIP ZORGKWALITEIT -DEFINITIES

- US National Academy of Medicine:

"Quality is the degree to which health services for individuals and populations increase the likelihood of desired health outcomes and are consistent with current professional knowledge"

"Zorgkwaliteit is de mate waarin gezondheidsdiensten de **gewenste zorgresultaten** voor individuele personen en de bevolking verbeteren en handelen in overeenstemming met de **huidige professionele kennis**"

HET BEGRIP ZORGKWALITEIT -DEFINITIES

- Council of Europe:

"Quality of care is the degree to which the treatment dispensed increases the patient's chances of achieving the desired results and diminishes the chances of undesirable results, having regard to the current state of knowledge"

"Zorgkwaliteit is de mate waarin de verstrekte behandeling de kans op het bereiken van de gewenste resultaten doet toenemen en de kans op ongewenste resultaten doet afnemen, rekening houdend met de huidige stand van de kennis/wetenschap"

HET BEGRIP ZORGKWALITEIT -DEFINITIES

- WHO:

"Quality of care is the level of attainment of health systems' intrinsic goals for health improvement and responsiveness to legitimate expectations of the population"

"Zorgkwaliteit is het bereiken van de intrinsieke doelen van de gezondheidssystemen ter **verbetering van de gezondheid** en ter **beantwoording aan de legitieme verwachtingen van de bevolking**"

WAT BETEKENT HET BEGRIP ZORGKWALITEIT?

HET BEGRIP ZORGKWALITEIT -DEFINITIES

- Vlaams Instituut Kwaliteit van Zorg:

"Kwaliteit van zorg is de mate waarin de zorg geleverd voor personen en patiëntengroepen de gewenste zorgresultaten verbetert. Om dit te kunnen bereiken moet zorg veilig, effectief, tijdig, efficiënt, gelijkwaardig en persoonsgericht zijn"

WAT BETEKENT HET BEGRIP ZORGKWALITEIT?

HET BEGRIP ZORGKWALITEIT -DEFINITIES

- Kwaliteitswet (wet van 22 april 2019 inzake de kwaliteitsvolle praktijkvoering in de gezondheidszorg):

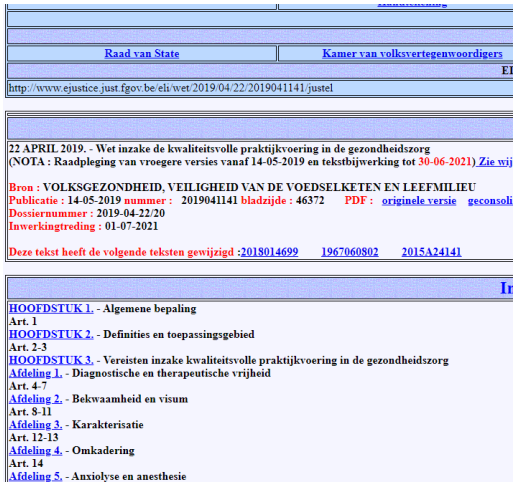

Raad van State | Kamer van volksvertegenwoordigers

http://www.ejustice.just.fgov.be/eli/wet/2019/04/22/2019041141/justel

22 APRIL 2019. - Wet inzake de kwaliteitsvolle praktijkvoering in de gezondheidszorg
(NOTA : Raadpleging van vroegere versies vanaf 14-05-2019 en tekstbijwerking tot 30-06-2021) Zie wij

Bron : VOLKSGEZONDHEID, VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN EN LEEFMILIEU
Publicatie : 14-05-2019 nummer : 2019041141 bladzijde : 46372 PDF : originele versie geconsoli
Dossiernummer : 2019-04-22/20
Inwerkingtreding : 01-07-2021

Deze tekst heeft de volgende teksten gewijzigd :2018014699 1967060802 2015A24141

HOOFDSTUK 1. - Algemene bepaling
Art. 1
HOOFDSTUK 2. - Definities en toepassingsgebied
Art. 2-3
HOOFDSTUK 3. - Vereisten inzake kwaliteitsvolle praktijkvoering in de gezondheidszorg
Afdeling 1. - Diagnostische en therapeutische vrijheid
Art. 4-7
Afdeling 2. - Bekwaamheid en visum
Art. 8-11
Afdeling 3. - Karakterisatie
Art. 12-13
Afdeling 4. - Omkadering
Art. 14
Afdeling 5. - Anxiolyse en anesthesie

Geen definitie van zorgkwaliteit 😱

Andere begrippen worden wel gedefinieerd

ZORGKWALITEIT – CENTRALE PRINCIPES

Hoge technische normen

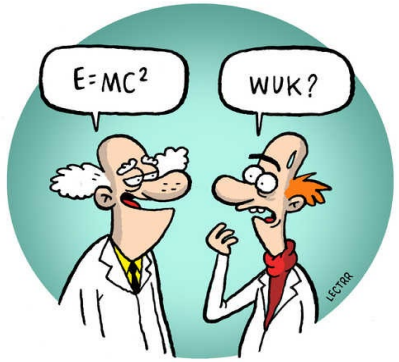

Huidige professionele kennis

Effectiviteit

Gewenste zorgresultaten

Humane relatie arts-patiënt

Persoonsgerichte zorg

ZORGKWALITEIT – CENTRALE PRINCIPES

Zorgveiligheid

Preventie

Efficiëntie

Toegankelijkheid

Tijdigheid

Gelijkwaardigheid

Transparantie

Informatie

KWALITEITSWET EN CODE VAN MEDISCHE DEONTOLOGIE - TOEGEPAST

HOGE TECHNISCHE NORMEN

- HS 3, afdeling 4, Kwaliteitswet (art. 14): **omkadering**

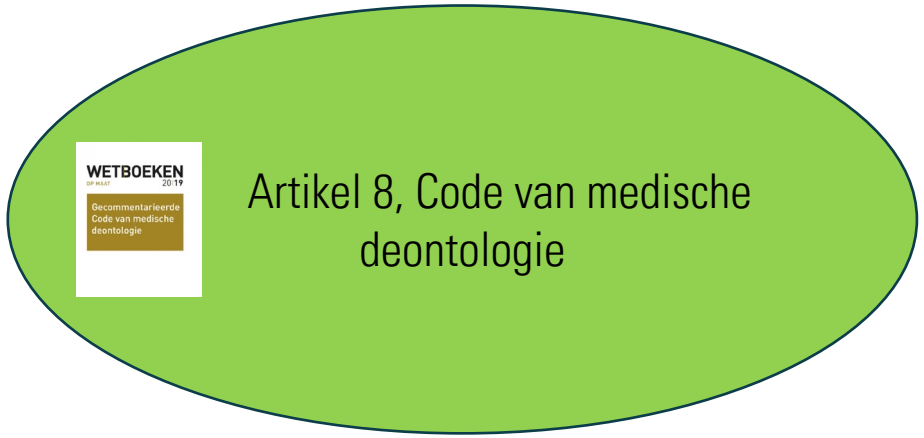

- Houding ziekenhuisarts/aansprakelijkheid
- Bevoegdheidskwestie: erkenningsnormen zorginstellingen
- Toepassingsgebied: ook personeel?

KWALITEITSWET EN CODE VAN MEDISCHE DEONTOLOGIE - TOEGEPAST

HUIDIGE PROFESSIONELE KENNIS / EFFECTIVITEIT

- HS 3, afdeling 1, Kwaliteitswet (artt. 4-7), **diagnostische en therapeutische vrijheid**
- HS 3, afdeling 2, Kwaliteitswet (artt. 8-11): **bekwaamheid en visum – portfolio**

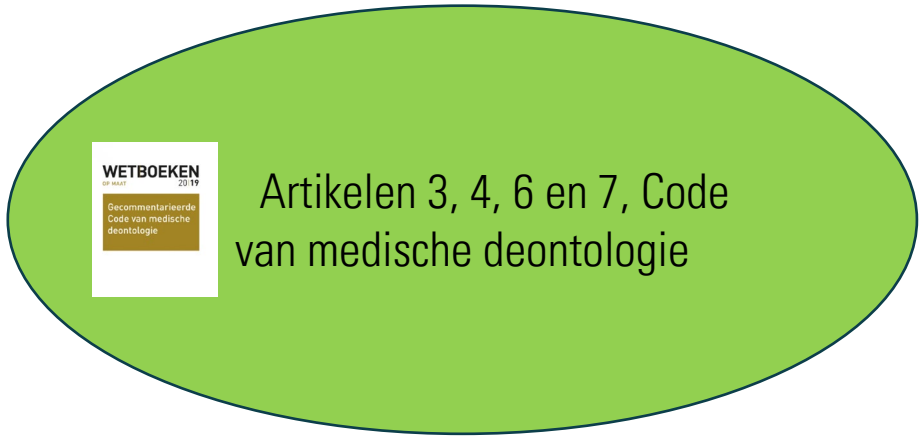

- "Relevante" wetenschappelijke gegevens
- Onduidelijkheid begrip bekwaamheid
- Bekwaamheid ≠ bevoegdheid
- Inhoud portfolio?

KWALITEITSWET EN CODE VAN MEDISCHE DEONTOLOGIE - TOEGEPAST

GEWENSTE ZORGRESULTATEN

- Onrechtstreekse invloed
- Lacune in de Kwaliteitswet – andere wetgeving

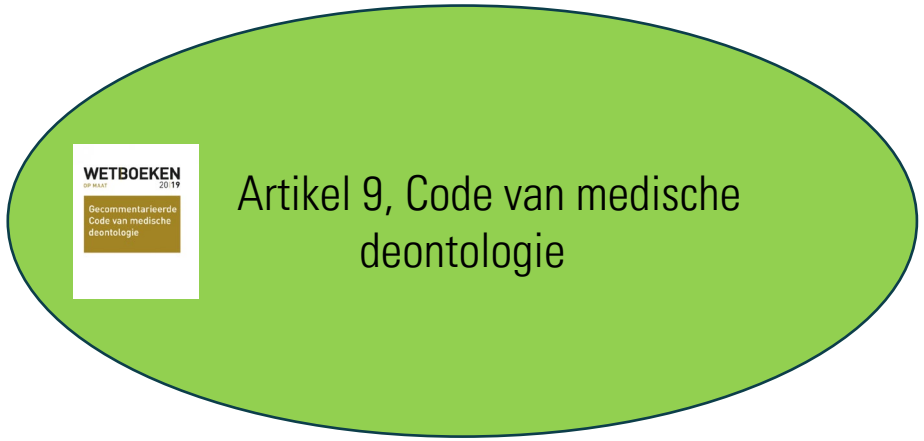

- Wat bij ongewenste zorgresultaten/negatieve zorgervaring?
- Open disclosure
- Fonds voor de medische ongevallen

KWALITEITSWET EN CODE VAN MEDISCHE DEONTOLOGIE - TOEGEPAST

HUMANE RELATIE ARTS-PATIËNT / PERSOONSGERICHTE ZORG

- HS 3, afdeling 3, Kwaliteitswet (artt. 12-13): **karakterisatie**

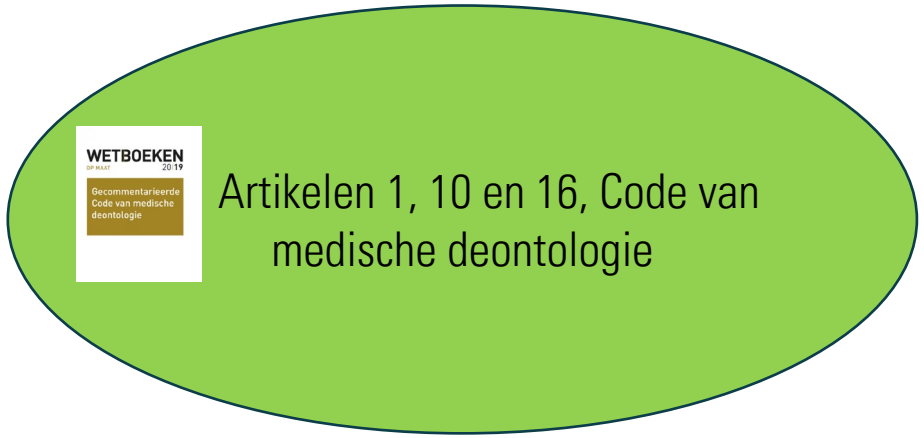

- Geen bepalingen over humane relatie arts-patiënt
- Onduidelijke terminologie/aansprakelijkheid/ defensieve praktijk

KWALITEITSWET EN CODE VAN MEDISCHE DEONTOLOGIE - TOEGEPAST

ZORGVEILIGHEID / PREVENTIE

- HS 3, afdeling 5, Kwaliteitswet (artt. 15-16): **anxiolyse en anesthesie**
- HS 3, afdeling 10, Kwaliteitswet (art. 32) : **structuur en organisatie van de praktijkvoering**
- HS 3, afdeling 13, Kwaliteitswet (art. 41): **kwaliteitscontrole**
- HS 4, Kwaliteitswet (artt. 44-63): **toezichtcommissie**

Artikelen 5, 8, 9 en 14 Code van medische deontologie

- Geen bepalingen over gezondheidspreventie (bv. toxicomanie)
- Onduidelijke definiëring begrippen anesthesie/ stigmatisering/defensieve praktijk
- Nog geen concrete uitwerking afd. 10 en 11
- Ne bis in idem-beginsel toezichtcommissie/Orde der artsen

KWALITEITSWET EN CODE VAN MEDISCHE DEONTOLOGIE - TOEGEPAST

EFFICIËNTIE

- Onrechtstreekse invloed
- Lacune in de Kwaliteitswet – andere wetgeving

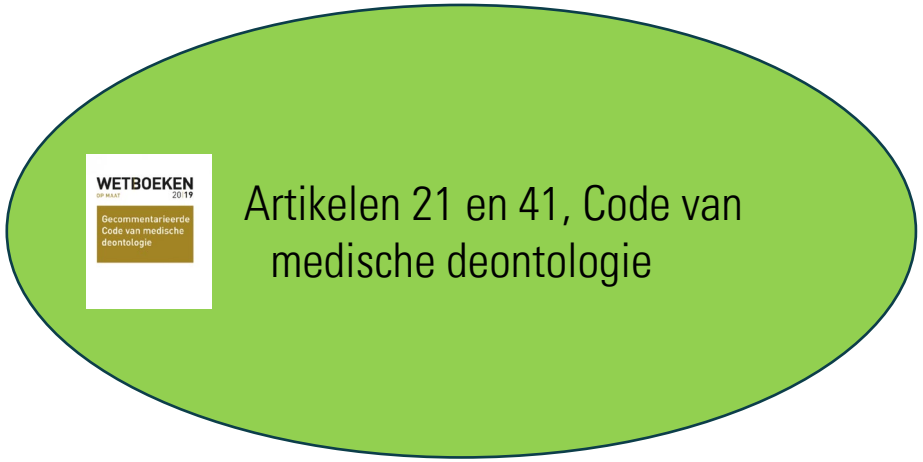

Artikelen 21 en 41, Code van medische deontologie

- Geen bepalingen over efficiëntie – verantwoord inzetten middelen maatschappij – vermijden van medische activiteiten zonder toegevoegde waarde (veelvuldig gebruik medische beeldvorming/ overmatig voorschrijven opioïden

KWALITEITSWET EN CODE VAN MEDISCHE DEONTOLOGIE - TOEGEPAST

TOEGANKELIJKHEID / TIJDIGHEID / GELIJKWAARDIGHEID

- Lacune in de Kwaliteitswet – andere wetgeving
- HS 3, afdeling 6, Kwaliteitswet (artt. 17-20): **continuïteit**
- HS 3, afdeling 7, Kwaliteitswet (artt. 21-26): **permanentie**

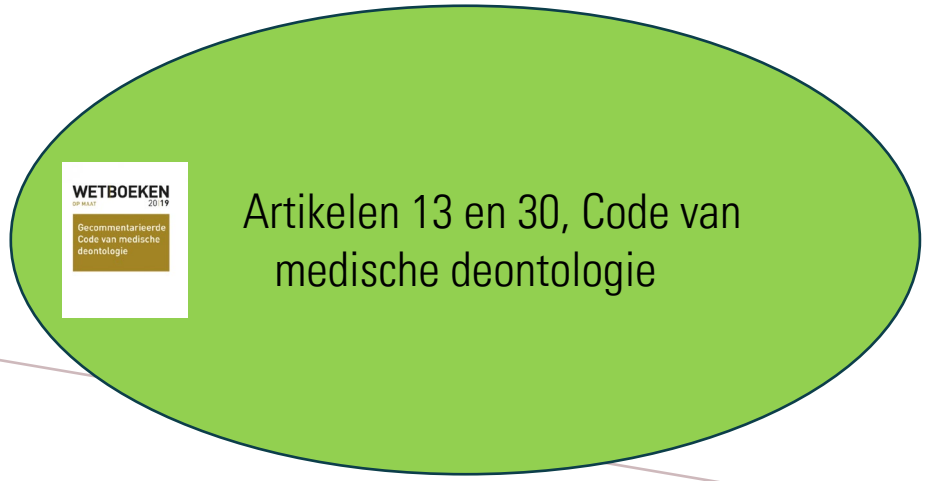

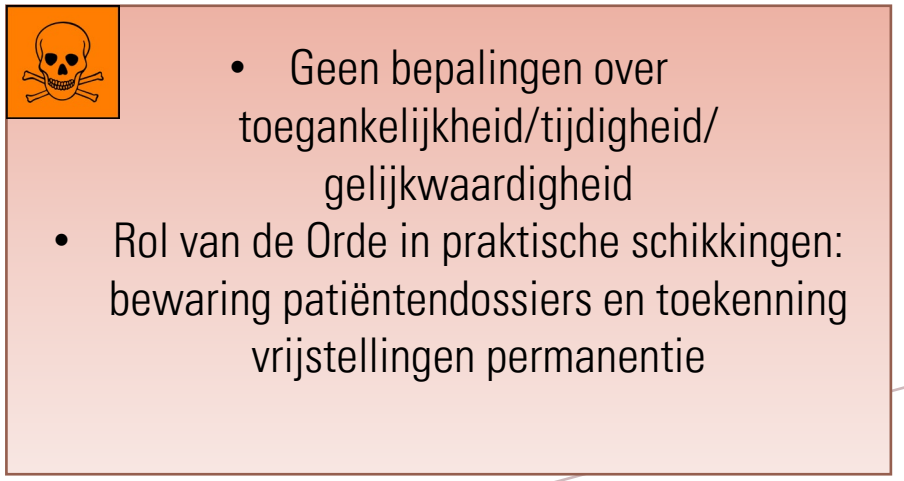

KWALITEITSWET EN CODE VAN MEDISCHE DEONTOLOGIE - TOEGEPAST

TRANSPARANTIE / INFORMATIE

- Lacune in de Kwaliteitswet – andere wetgeving
- HS 3, afdeling 9, Kwaliteitswet (art. 31): **praktijkinformatie**
- HS 3, afdeling 11, Kwaliteitswet (artt. 33-35): **patiëntendossier**
- HS 3, afdeling 12, Kwaliteitswet (artt. 36-40): **toegang tot gezondheidsgegevens**
- HS 3, afdeling 14, Kwaliteitswet (artt. 42-43): **register**

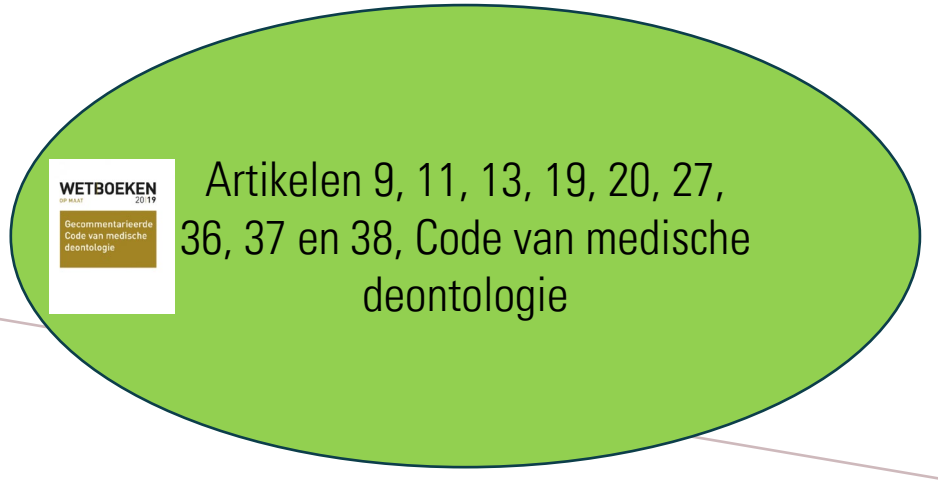

Artikelen 9, 11, 13, 19, 20, 27, 36, 37 en 38, Code van medische deontologie

- Geen bepalingen over communicatie arts-patiënt/artsen onderling – transparantie medische incidenten – open disclosure
- Praktijkinformatie: bepalingen in strijd met EU-WG?
- Patiëntendossier: lacunes/ te veel verschillende WG
- Toegang gegevens: bemoeilijkt de zorgverlening/ brengt de vertrouwensrelatie in het gedrang

KWALITEITSWET EN CODE VAN MEDISCHE DEONTOLOGIE - TOEGEPAST

ANDERE

- HS 3, afdeling 8, Kwaliteitswet (artt. 27-30): **Voorschrift**

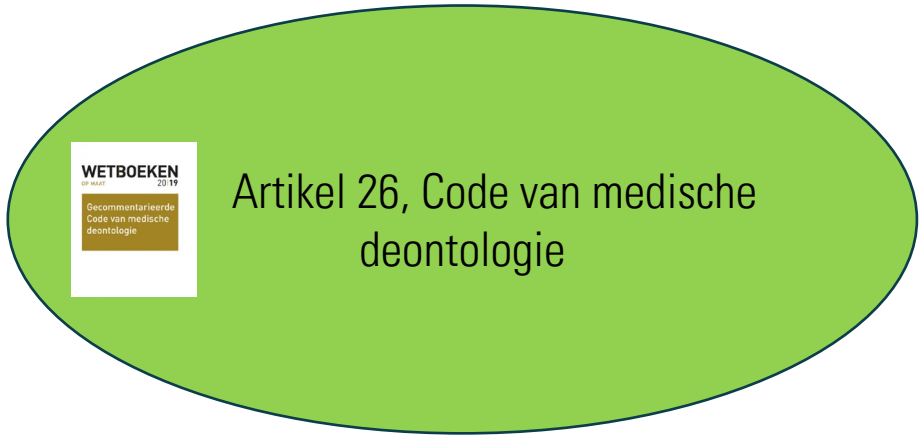

BEDENKINGEN – BESLUIT

- Zorgkwaliteit: onduidelijk begrip – ondoordacht gebruik
- Kwaliteitswet
  - → begrip zorgkwaliteit: niet gedefinieerd
  - → geen doel – gemiste kans
  - → veel lacunes/onduidelijkheden
  - → ook enkele goede elementen
- Algemeen: te veel spreiding van “kwaliteit” (overheidsstructuur – wetgevende documenten – toezicht)

DANK VOOR UW AANDACHT

Meer informatie?

www.ordomedic.be

Vragen?

info@ordomedic.be